

Dobrochna Jankowska

Wojnowice, gm. Osieczna, woj.
leszczyńskie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 13, 197-198

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania prowadziła mgr Ewa Twarowska. Finansowała Dyrekcja Elektrowni Połaniec. Siódmy sezon badań. Grodzisko wczesnośrednio-wieczne /XI-XIII w. /.

Celem badań było pozyskanie danych dotyczących zabudowy wnętrza grodu oraz budowy wału. Założono ciąg wykopów wzdłuż osi AB /nawiązujący do realizowanych w latach ubiegłych/ i wzdłuż wału południowo-zachodniego. Linię wału przecięto w najlepiej zachowanej części na zakolu południowym. Przebadano obszar 285 m².

Ustalono, że majdan grodu był zabudowany. Uchwycono ciąg zabudowy na linii N-S, który tworzą: odkryta w 1977 r. bogata w znaleziska półziemianka z dwoma paleniskami wewnątrz /wykop 8/ i obiekt 3 z wykopu 14 znajdujący się w centralnej partii majdanu. Była to półziemianka z dwiema piwniczkami - jedną wewnętrzną i drugą zewnętrzną przy ścianie północnej z paleniskiem. Piwniczka ta przecięła starszy budynek naziemny o konstrukcji zrębowej /?/, który uległ spaleni. Potwierdziło to dwufazowość grodu, a zarazem ciągłość jego zabudowy. W półziemiance znaleziono ażurową ozdobę z brązu, brązowe kółko noży żelaznych i kilka fragmentów przedmiotów żelaznych oraz 2 miniaturowe naczynka gliniane. W pobliżu wystąpiło kilka zniszczonych palenisk kamiennych.

Na północ od obiektu 3 z wykopu 14, odkryto trzy dalsze obiekty z tego ciągu. Były to dwie półziemianki /obiekt 1a i 2 - wykop 16/ i jeden budynek gospodarczy z rozrzuconym paleniskiem i szczątkami prażnicy w obrębie tegoż /obiekt 1b - wykop 16/. Poza tym, w wykopie 15, usytuowanym wzdłuż wału południowo-zachodniego, odkryto 5 obiektów - w tym jeden niewątpliwie produkcyjny /ob. 5/ z dużą ilością żużla i przedmiotów żelaznych.

Wykop 9/14, nawiązujący do wykopów z lat ubiegłych, pozwolił na uzyskanie pełnego profilu przez zachowane, spągowe partie wału grodu. Wał miał podstawę szerokości około 10 m. Od strony wnętrza grodu tworzyła go izbica, o boku około 4 m, wypełniona mąką ilastą i piaskiem rzeczonym, umocniona od strony grodu wbitymi co 80-100 cm palami. Do niej - przylegała bezpośrednio zabudowa gospodarcza usytuowana pod wałem grodu.

Część zewnętrzna wału zbudowana była w konstrukcji drewniano-ziemnej o trudnym do uchwycenia charakterze, wzmocnionej od strony fosy rzędem pali zabitych co 100 cm i glinianą bermą. Na podstawie zachowanych w fosie warstw destrukcyjnych można przypuszczać, że wał uległ dwukrotnemu spaleni. Pierwsze musiało być niegroźne, skoro umożliwiło odbudowę wału bez potrzeby rozszerzania jego podstawy, drugie, z końcem funkcjonowania grodu.

Badania będą kontynuowane.

WOJNOWICE, gm. Osieczna
woj. leszczyńskie
Stanowisko 2

Leszczyńskie Towarzystwo
Kulturalne
Koordynator Badań Archeo-
logicznych

Badania prowadziła dr Dobrochna Jankowska. Finansował Wojewódzki Zarząd Inwestycji Rolnych w Lesznie. Trzeci sezon badań. Osada produkcyjna z XII/XIII w.

Badania miały na celu sprawdzenie hipotezy o czysto produkcyjnym charakterze osady oraz ustalenie jej zasięgu w kierunku północnym i zachodnim. W wyniku prac stwierdzono grupowanie się obiektów w strefie lekkiego obniżenia terenowego o szerokości ca 70 m, biegnącego wzdłuż południowo-wschodniego brzegu jeziora Wojnowickiego. Pierwsze obiekty wystąpiły ok. 30 m na wschód od obecnego brzegu jeziora.

Obiekty, występujące w bardzo dużym zagęszczeniu, dzielą się na kilka rodzajów: a/ jamy koliste, w rzucie poziomym i workowate w przekroju, o średnicy ca 1,2 m i głębokości ok. 2,0 m, posiadające wypełnik jednolite, szare, zawierające drobne grudki polepy i węgla w części górnej i wielobarwne przewarstwienie piaszczyste w części dolnej. W kilku wypadkach stwierdzono wykładanie ścian jamy plecionką; b/ jamy o mniej regularnym, owalnym lub czworokątnym zarysie i zaokrąglonym lub nieckowatym przekroju, o dość zróżnicowanych rozmiarach i wypełniku bądź jednolitym /spalenizna/, bądź dwuwarstwowym - z warstwą spalenizny w części górnej. Zdarzają się układy kamieni w stropowych partiach obiektów; c/ niewielkie jamy, w przybliżeniu koliste w zarysie i półkoliste w przekroju, o jednolitym wypełniku złożonym z piaszczystej próchnicy; d/ paleniska "klasyczne; e/ duże, czworokątne w zarysie i przekroju obiekty o bardzo jednolitym wypełniku ciemnoszarym, zawierającym rozdrobnione węgle i polepę; f/ "ślady po słupach" o średnicy do 30 cm.

W obiektach typu a i b występują czasem resztki "ścianek" wykonanych z polepy. We wszystkich typach obiektów poza typem „c” i „e”, szczególnie zaś w typach „b” i „d” występują niezwykle licznie różnej wielkości bryłki żuźla i szlaki.

Wśród materiału zabytkowego przeważają ułamki naczyń typowych dla fazy E. Z pozostałych znalezisk warto wymienić ostrogę ze stożkowatym kolcem oraz pojedyncze egzemplarze ozdób, jak srebrny kabłączek skroniowy, miedziane blaszki /okucia? / z ornamentem geometrycznym, paciorki z krwawnika i emali.

Przewiduje się kontynuację badań.

WOLIN
woj. szczecińskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
Pracownia Archeologiczna
w Wolinie

Badania prowadzili dr hab. Władysław Filipowiak i mgr Jerzy Wojtasik. Finansował IHKM PAN. Trzeci sezon badań. Wczesne średniowiecze.